VOORSTEL AAN HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Continueren inzameling huisvuil**
Zaaknummer: **32763-2021**
Datum: **20 april 2021**

Inleiding

Op 30 maart 2021 heeft uw college kennisgenomen van de stand van zaken met betrekking tot de afvalinzameling en de operationele gevolgen van het besluit om alsnog over te gaan tot een Europese aanbesteding van de aanschaf van mono-containers.

In dit voorstel zijn de verschillende scenario's voor de afvalinzameling voor de periode 1 juli 2021 tot 1 juli 2022 nader uitgewerkt en toegelicht.

Argumenten

In het besluit van uw college van 30 maart jl. werden de onderstaande uitgangspunten geformuleerd:

- Minimale continuering van de huidige wijze van afvalinzameling
- Continuering van de bestaande dienstverlening
- Afvalinzameling dient te allen tijde gegarandeerd te zijn.

Op basis van de uitgangspunten heeft overleg plaatsgevonden met Van Kaathoven (hierna inzamelaar). Met de inzamelaar is een zestal scenario's besproken, te weten:
1A: Inzameling van duo-containers 1 x2 weken met achterladers (huidige inzamelsystematiek)
1B: Inzameling van duo-containers 1 x2 weken met achter- en zijladers
1C: Inzameling van duo-containers 1x2 weken met achterladers en extra inzameling GFT in de zomermaanden
1D: Inzameling van duo-containers 1x2 weken met achter en zijlader extra inzameling GFT in de zomermaanden
2: Inzameling van duo-containers 1x per week met achter- en zijladers
3: Uitgeven van een extra duo-containers aan inwoners voor de periode 1 juli 2021 – 1 juli 2022

Bovenstaande scenario's zijn nader uitgewerkt in bijlage 1.

Om te komen tot een goede beoordeling zijn de verschillende scenario's getoetst op:

- Impact voor inwoners
- Resultaten in relatie tot geformuleerde doelstelling
- Operationele haalbaarheid
- Communicatie
- Financiële consequenties en haalbaarheid
- Juridische consequenties

De scenario's.

Op basis van de verkregen informatie van inzamelaar blijkt dat scenario 1C en 1D (extra ophalen van GFT tijdens de zomermaanden) voor hen geen operationele optie is. Afvalinzameling is een professionele dienst met hoge veiligheidseisen wat de inzet van kwalitatief goed personeel vergt. Personeel zal goed opgeleid en ingewerkt moeten worden, hetgeen de nodige tijd kost. Vanwege de korte implementatieperiode én het gegeven dat gedurende deze korte periode extra en tijdelijk personeel ingehuurd moet worden, hetgeen op zo korte termijn niet beschikbaar is, is inzamelaar niet in staat operationeel invulling te geven aan beide opties.

Scenario 3 is eveneens geen haalbare optie aangezien er dan zoveel extra duo-containers aangeschaft moeten worden. Door deze extra aanschaf en korte gebruiksduur is er sprake van een desinvestering omdat per 1 juli 2022 overgegaan wordt op monocontainers.

Het vorenstaande betekent dat alleen scenario 1A, 1B en 2 nader zijn onderzocht en uitgewerkt.

Ambtelijk advies voor de inzameling van 1 juli 2021 – 1 juli 2022

Scenario 2 gaat uit van het ophalen van het restafval en GFT van 1 keer per week. Hierbij wordt teruggegaan naar de oude situatie vóór 1 januari 2021. In dit scenario wordt geen invulling gegeven aan de beleidsdoelstelling om te komen tot een reductie van restafval, waardoor de kosten voor de inwoners significant zullen toenemen. Daarnaast zou dit betekenen dat inwoners op zeer korte termijn met een extra wijziging te maken krijgen, dit tegen de achtergrond dat er nu reeds gewenning is opgetreden ten aanzien van de huidige inzamelfrequentie.

Resteren scenario 1A en 1B. Met scenario 1A wordt het huidige wijze van afvalinzameling onverkort op dezelfde wijze voorgezet als nu het geval is. De burgers zijn ermee bekend en het heeft, na de gewenningsperiode, nauwelijks meer geleid tot klachten. Kortom: de huidige wijze van afvalinzameling is inmiddels goed ingeburgerd en leidt tot een reductie van het aanbieden van restafval. Op basis van de ervaringen van het eerste kwartaal, waarbij er minder restafval werd aangeboden, leidt deze wijze van inzameling tot een reductie van de verwerkingskosten

In scenario 1B wordt de huidige wijze van afvalinzameling vervangen door ook gebruik te maken van zgn. zijladers. Deze inzamelsystematiek brengt, in tegenstelling tot scenario 1A, wel een aantal praktische veranderingen met zich mee voor de burgers. Door gebruik te maken van zijladers zullen de inwoners alle duo-containers aan één (de juiste) zijde van de straat én in de juiste positie moeten plaatsen. Ook kan het noodzakelijk zijn gebruik te moeten maken van verzamelplekken. Mogelijk zullen nog enkele knelpunten in de openbare ruimte moeten worden opgelost. Vanuit communicatief oogpunt zal veel tijd en energie gestopt moeten worden in een goede voorlichting binnen een beperkte periode. Desondanks zal het voor een groot aantal inwoners onduidelijk blijven waarom men dezelfde duo-container plotseling op een andere wijze moet aanbieden dan men gewend is. In dat kader zal dit de nodige aanloopproblemen met zich meebrengen, hetgeen onvermijdelijk zal leiden tot onrust en klachten. Deze wijziging in combinatie met nieuwe mono-containers zal wellicht ook wat ongemak met zich meebrengen, maar zal beter begrepen worden dat als men een nieuwe mono-container krijgt deze ook anders aangeboden moet worden.

Ondanks het feit dat scenario 1B goedkoper is wordt toch voorgesteld de huidige inzamelsystematiek te continueren, zijnde scenario 1A. De huidige systematiek van afvalinzameling is namelijk inmiddels

zodanig ingeburgerd dat een nieuwe wijze van afvalinzameling, als bedoeld onder scenario 1B, onherroepelijk zal leiden tot extra ongemak en onrust voor de inwoners.

Diverse vraagstukken.

De inzameling van huishoudelijk afval omvat meer dan enkel het ophalen van huishoudelijk afval via de mono-containers. Dit maakt dat het besluit tot voortzetting van de wijze van inzameling van 1 juli 2021 tot 1 juli 2022 mede invloed heeft op:

Kosten aanschaf duo-containers tijdens de verlengde periode tot 1 juli 2022.
Het materiaal dat gebruikt wordt voor de huidige wijze van afvalinzameling is anders dan voorheen. Dit betekent dat er sprake is van extra slijtage van de duobakken. Hierdoor zullen in de verlengde overgangsperiode mogelijk iets meer duo-containers vervangen moeten worden. Momenteel zijn er nog ongeveer 500 duo-containers op voorraad. Naar verwachting, op basis van ervaringen uit het verleden, worden er op jaarbasis ongeveer 2500 duo-containers vervangen. Dit betekent dat er tijdens de overgangsperiode nog duo-containers aangeschaft moeten worden. Dit zal gebeuren overeenkomstig het gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid. De hiermee gemoeide kosten kunnen gedekt worden uit het krediet mono-containers.

Pilot ondergrondse luierinzameling.
In aanvulling op het besluit voor de tijdelijke afvalinzameling tot 1 juli 2021 is tevens besloten tot een pilot ondergrondse luierinzameling. Doordat het oorspronkelijke besluit met 1 jaar verlengd wordt moet ook de pilot ondergrondse luierinzameling met 1 jaar verlengd worden.

Gebruik van extra vuilniszakken.
Tijdens de raadsvergadering is de suggestie gedaan om restafval ook aan te kunnen bieden met vuilniszakken, naast de duo-container. Dit is evenwel niet mogelijk. Arbo-technisch gezien mogen de beladers uitsluitend beladen met containers. Door het afval aan te bieden in vuilniszaken wordt niet meer voldaan aan de arbo voorschriften.

Gebruik bladkorven in het voorjaar.
Extra inzameling van GFT is voor de inzamelaar operationeel niet mogelijk. In het najaar worden in Roermond op diverse plaatsen bladkorven geplaatst voor bladeren. Het zou een optie kunnen zijn ook in het voorjaar bladkorven te plaatsen. Het extra plaatsen van bladkorven brengt ook risico's met zich mee:

- Geen gelijkmatige spreiding van bladkorven over Roermond aangezien deze zijn gekoppeld aan de aanwezigheid van gemeentebomen;
- Snoeiafval is lastiger uit de bladkorf te knijpen omdat het blijft haken;
- Leidt tot onduidelijkheid. Als in het najaar bladkorven staan waar alleen bladeren in mogen en in het voorjaar er bladkorven zijn waar tuinafval in moet, zal dat in het najaar leiden tot vervuiling van de bladkorven.
- Het is niet bekend in hoeverre bladkorven in het voorjaar in een behoefte voorzien.

De kosten van plaatsing van bladkorven in het voorjaar bedragen € 18.640.
Voorgesteld wordt vooralsnog geen bladkorven te plaatsen en de ontwikkelingen de komende periode nauwlettend te bewaken en eventueel begin 2022 deze optie opnieuw te bezien.

Betrokkenheid gemeenteraad
Tijdens de raadsvergadering van 12 april jl. hebben een aantal fracties aangegeven nadrukkelijk bij de verdere voortgang van het afvaldossier betrokken te willen blijven. Tevens werd door enkele fracties gewezen op het budgetrecht van de raad. Vanuit de scheiding der rollen dient opgemerkt te worden dat de gemeenteraad het budgetrecht heeft, doch dat het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid heeft tot het nemen van besluiten met betrekking tot de wijze van afvalinzameling. Dit laatste is een bevoegdheid in het kader van de huishouding van de gemeente, als bedoeld in artikel 160 Gemeentewet.
Gezien de beraadslagingen in de gemeenteraad ten aanzien van het afvaldossier is het evenwel wenselijk met de gemeenteraad van gedachten te wisselen over de uiteindelijke scenariokeuze. Uiteraard binnen de bevoegdheidsverdeling raad-college.
Voorgesteld wordt om het besluit ten aanzien van de scenariokeuze 1 middels eens raadsinformatiebrief ter kennis te brengen van de raad. Vervolgens kan de raadsinformatiebrief geagendeerd worden voor de commissie RU van 19 mei 2021.

Advies bedrijfsvoering

Financiën.
De kosten van de afvalinzameling voor de periode van één jaar op basis van scenario 1A worden geraamd op € 1.772.283. Dit betekent dat de meerkosten van scenario 1A voor de 2e helft 2021 € 447.000 bedragen. Op basis van de gegevens van het 1e kwartaal is er evenwel sprake van een reductie van het restafval van 23% ten opzichte van het 1e kwartaal 2020. Er vanuit gaande dat een reductie van 7% was voorzien, betekent dit een extra reductie van 16% op het restafval. Omgerekend is dit een reductie van 11 kilogram per inwoner in het 1e kwartaal. Op basis van deze eerste ervaringsgegevens kan de (voorzichtige) conclusie worden getrokken worden dat er sprake zal zijn van significant lagere verwerkingskosten. Als gevolg daarvan kunnen de meerkosten van scenario 1A naar alle waarschijnlijkheid gedekt worden uit de lagere verwerkingskosten

Juridisch.
Het voorstel om de inzameling van het huishoudelijk afval voor GFT en Restafval middels duo-containers te continueren in de periode van 1 juli 2021 tot 1 juli 2022 met een inzamelfrequentie van 1x per 2 weken conform scenario 1A past binnen de gemaakte contractuele afspraken met inzamelaar.

Risicoparagraaf

Uit de managementinformatie van het 1e kwartaal 2021 blijkt dat er sprake is van een reductie van 23% op het restafval. Er is in de eerste 3 maanden sprake van een stabiele daling. Na overleg met de inzamelaar gaan we ervan uit dat ook in de resterende maanden er sprake zal zijn van eenzelfde reductie van restafval.

Communicatie.

Doordat de tijdelijke periode van afvalinzameling met één jaar verlengd wordt, zal omwille van de dienstverlening aan de burgers extra inspanningen geleverd moeten worden aangaande de communicatie. Alle inwoners zullen hierover geïnformeerd worden.

Niet openbaarheid.

Op de bijlagen inzake de scenario's alsmede op het advies Bedrijfsvoering zijn uitzonderingen op de openbaarheid genoemd in artikel 10, lid 2 b en onder g en artikel 11 van de Wet openbaarheid van bestuur van toepassing waardoor deze niet openbaar zijn. Het advies Bedrijfsvoering wordt openbaar gemaakt zodra het college de onderhandelingen met de inzamelaar heeft afgerond.